

Překlad Evolovy knihy „Il Cammino del Cinabro“ (Cesta rumělky) byl vůbec prvním dílem tohoto autora, jež vaše nakladatelství publikovalo. Evola představuje dominantní hlas na straně radikálního tradicionalismu, propoující nietzscheovskou kritiku stádové morálky s hierarchickými hodnotami tradiční „völkisch“ pravice. Připravujete překlady některých dalších Evolových děl? Myslíte si, že je moje vymezení jeho ideologie trefné?

Musím vás poopravit, nakolik vůbec prvním námi publikovaným Evolovým dílem je „Metafyzika války“, jež představuje soubor esejů, které autor publikoval v nejrůznějších periodických v průběhu 30. a 40. let 20. století. ITP poprvé vydala tento překlad v roce 2007, v průběhu letošního roku vyšla nová, v mnohém vylepšená reedice tohoto díla pod křídly Arktosu.

Se vší úctou bych si však dovolil nesouhlasit s vaší charakteristikou Evoly. Nietzsche sice pro Evolu v době jeho mládí představoval důležitou osobnost, a i v pozdějších baronových textech najdeme neustálé odkazy na jeho texty, nemyslím si však, že by bylo úplně přesné nazývat Evolu nietzscheovcem. Právě v „Il Cammino del Cinabro“, jež je jedním z Evolových pozdních děl, autor chválí Nietzscheho za jeho kritiku modernity a problémů s ní spojených, jeho řešení však považuje za „nejasná a nebezpečná.“ Evola věřil, že opravdový nadčlověk může dosáhnout skutečné transcendence výhradně prostřednictvím studia a praktikování technik, obsažených ve starodávných svatých textech, speciálně pak védského a buddhistického filosofického okruhu, s jejichž obsahem nebyl Nietzsche obeznámen, ani se o ně nijak zvlášť nezajímal, maximálně tak na povrchní bázi. Podobně rozporuplný vztah měl Evola i k „völkisch“ pravici. Je sice pravdou, že udržoval kontakty s některými jejími představiteli, zejména pak s členy berlínského **Herrenklubu**, jeho vlastní filosofie však byla s jejich závěry v poměrně markantním rozporu. Opět se v této souvislosti vracím k dílu „Il Cammino del Cinabro“, v němž Evola kritizuje Hitlera z důvodu jeho příklonu k „völkisch“ pojetí Třetí říše, namísto toho, aby se přihlásil k odkazu impéria, jež bylo kdysi na evropské půdě vybudováno. Příklady ideálního zřízení, na něž Evola odkazuje, leží v hluboké minulosti kontinentu, neboť o záležitosti spadající do moderních časů se příliš nezajímal. Středověká Římská říše národa německého, stejně jako její starověká předchůdkyně, byly v jeho očích suverénně nadřazeny veškerým moderním ideologiím a politickým systémům.

Nevím, jestli pro Evolovo ideové zaměření lze užít přesnějšího výrazu, nežli „tradicionalista.“ Dokonce by bylo i nesprávné tvrdit, že se řídil určitou ideologií, nakolik tato moderní označení příkře odmítal. Jediným věcí, jimiž se Evola ve svých pracech zabýval, byly transcendentní

perspektivy a znalosti obsažené v rozličných posvátných textech a jejich přenesení do praxe, k němuž docházelo v dávných, zdravějších dobách. Často bývá spojován s fašismem a nacionálním socialismem, a to jak ze strany svých příznivců, tak i odpůrců. Když si však přečteme, co na adresu těchto doktrín prohlásil dojde, nám, že tyto ideologie pro něj představovaly pouze jakýsi případný most k něčemu tradicionalističtějšímu, nikoli ideální systémy per se. Ve své poslední životní etapě dokonce Evola odmítl myšlenku politiky jako takové, neboť se mu jevilo, že se celá naše civilizace nachází až příliš daleko na své degenerativní cestě směřující ke kali-juze na to, aby se tento směr podařilo nějakým smysluplným politickým způsobem zvrátit.

Vydali jste některé velmi provokativní tituly. Kniha Tomislava Suniće „Against Democracy and Equality“ vyjadřuje znepokojivou myšlenku, že cesta, po níž západní civilizace kráčí posledních 200 let, je v zásadě špatná. Myslíte si, že průměrný čtenář titulů s politickým obsahem vůbec bude schopen se s podobně radikálními koncepty ztotožnit bez ohledu na racionalitu těchto argumentů a pravdivost faktů?

Nejsem si jist, kdo je oním průměrným čtenářem politických titulů. Pokud hovoříte o mainstreamovém čtenáři, jenž stále věří v současné americké a evropské sociopolitické struktury tak, jak jsou ustaveny, jsem si jist, že by mu některé z námi vydaných děl přišly poněkud šokující. Nicméně když zvažujeme, který z titulů vydat, nutně se nezaměřujeme na nejradikálnější nebo nejprapodivnější ideje a teorie, spíše se snažíme vybrat ty, u nichž cítíme, že jejich vydání zaplní určité bílé místo, nebo o nichž předpokládáme, že budou čtenářsky žádané. A co se Sunićovy knihy týče, nemyslím si, že všechny ideje z dílny evropské Nové pravice jsou až tak šokující. Věřím, že mnozí vnímaví lidé na ně reagují pozitivně za situace, že jsou podloženy jasnými argumenty, neboť všechny tyto myšlenky se vylíhly z přirozeně nabytých poznatků o realitě. Jeví se mi, že čím dál tím více lidí ze všech možných oblastí politického spektra začíná zpochybňovat hypotézy, na nichž stojí naše dnešní civilizace, tudíž nevěřím, že by proklamace, že kráčíme špatným směrem, byly až tak šokující, ačkoli lidé mohou samozřejmě s mnohými z vyslovených závěrů nesouhlasit.

Domnívám se, že myšlenkou, s jejímž uchopením mohou mít američtí čtenáři trochu obtíže, je evropská dichotomie mezi levicí a pravicí, jež v Americe neexistuje. Zde totiž dominují dvě větve totožné liberální tradice s lehce odlišnými hodnotami, obě se však přiklánějí k tezi, že ekonomika je klíčovým aspektem společnosti a stojí nad všemi ostatními zájmy. Ve své podstatě se v případě USA jedná o stejnou vládu jedné strany, jaká panovala v někdejší SSSR. V Americe totiž v podstatě neexistuje žádná skutečně pravicová tradice, když pomineme těch několik malých skupinek operujících v podzemí.

Zaujalo mě dílo Guillaumea Fayého „Archeofuturismus“, neboť je jak konzervativní, tak i progresivní. Mnozí lidé si myslí, že konzervativci jsou zpátečníci, Fayé však poukazuje na to, že konzervatismus operuje s věčnými principy, jež mohou být přeneseny i do budoucnosti. Domníváte se, že je tato charakteristika přesná?

Ano, myslím si, že tato charakteristika odpovídá. Faye v ní docela přesně popisuje dělící linii,

protínající spektrum autentické pravice: na jedné straně stojí tradicionalisté, kteří se hodlají navrátit k životním stylům a myšlenkám minulosti, druhou stranu pomyslné barikády okupují futuristé, velebící nejnovější výtobytky vědy a techniky toužící po něčem naprosto novém. Faye míní, že opravdovou cestu vpřed představuje syntéza těchto dvou proudů, kdy by naším cílem měl být příklon k moderní technice, aniž bychom se však zároveň otočili zády k principům, jež ze západního světa učinily velkou a skvělou civilizaci. Sám nevím, jestli s touto myšlenkou úplně souhlasím, nakolik mi přijde až přespříliš idealistická. Podle Fayého totiž plných 90% Evropanů bude vyznávat tradiční životní styl našich dávných předků, zatímco zbylých 10% bude vést technokratický život v zajetí nejnovějších technologických vynálezů, což mi přijde nerealizovatelné (trochu mi to připomíná dnešní Indii). I přesto tato kniha přináší mnoho podnětů k zamyšlení a může nám posloužit jakou určité vodítko k odlišné budoucnosti, což naznačuje i sám autor.

Jak si představujete koncept Nové pravice? Všechny pravicové koncepty jsou totiž vždy dosti mlhavé...

Je vskutku složité na tuto otázku souhrnně odpovědět v několika málo větách, nicméně se o to pokusím. V první řadě je třeba podotknout, že autory označení „Nová pravice“ nejsou teoretikové z jejich řad, nýbrž její kritici. Jedná se již však o tak zavedené označení, že jej její protagonisté nakonec chtě nechtě přijali. Nedá se však hovořit o nějakém sjednoceném novopracvicovém hnutí, neboť zde existuje mnoho různých podskupin a autorů s mnoha rozdílnými filosofickými názory. Na jedné věci se nicméně shodnou, a to, že se všichni z nich snaží přenést přes tradiční kategorie levice a pravice, ačkoli je dle mého názoru jasné, že se snaží více čerpat z evropské pravicové tradice – zde je míněna autentická pravice, o níž hovořil Evola, jež zapustila kořeny dávno před americkou a francouzskou revolucí – nežli z levicových zdrojů. Lze říci, že v dnešní době je tato ideová škola rozdělena do dvou okruhů, v jejichž čele stojí dvě osobnosti: tou první je Alain de Benoist, který v roce 1968 založil ve Francii první novopracvicovou skupinu „GRECE“, tou druhou nezávislý autor Guillaume Faye. De Benoist navrhuje léčit evropské neduhy komunitární cestou, dle níž by malá místní společenstva, fungující na bázi tradičních sociálních hodnot a vlastností, spojovala rozvolněná forma konfederace, nikoli jedna centrální autorita. Faye naopak prosazuje koncepci tzv. Eurosiberie, k jejíž realizaci by došlo poté, co by všichni neevropští imigranti byli vyhoštěni ze Starého kontinentu. Jednalo by se o impérium rozkládající se od Irska až po Sibiř, v jehož rámci by byly respektovány místní komunity, zároveň by se však hledělo na ochranu evropské kultury a autonomie před cizími vlivy. Mé shrnutí je jen velmi stručné, avšak více se zde nemohu rozepisovat. Čtenáři, kteří se o danou problematiku zajímají hlouběji, by si měli přečíst knihu Tomislava Suniće „Against Democracy and Equality“ a „New Culture, New Right“ od Michaela O'Meary. Tyto dvě publikace představují nejkvalitnější a v do současné doby jediné (!) knižní zdroje, v nichž je možné se dočíst o tématice evropské Nové pravice v angličtině.

Činíte vy osobně rozdíl mezi národem a národním státem? V čem případný rozdíl spočívá? Znamená to, že je třeba rozlišovat mezi nacionalismem a vlastenectvím?

Národní stát je moderním konceptem, vzešlým z Velké francouzské revoluce. Sám na sebe

nahlíží jakožto na suveréna, vykonávajícího výhradní moc v rámci určité oblasti. Národ v tradičním slova smyslu představuje komunitu jedinců, sdílejících společný jazyk, kulturu a etnický původ. V Americe a Francii však převažuje názor, že jedinec se stává součástí národa zrozením na jeho území, popřípadě složením patřičné zkoušky. Jedná se o naprosto moderní koncept, nad jímž by naši předkové jen nevěřičně kroutili hlavou. Je dnes běžné, že někteří lidé hlásí se k pravici o sobě hovoří coby o „bělošských nacionalistech,“ neboť považují všechny ostatní bělochy coby součást svojí komunity. Považuji to za krok správným směrem, který však zároveň činí medvědí službu mnoha dílčím národům a komunitám, z nichž je složen bělošský svět. Nemyslím si, že správnou odpovědí na americký tavící kotel všech ras je vytvořit tavící kotel všech bílých národů. **Co se patriotismu a nacionalismu týče, je naprosto přirozené, že lidé ze stejných kulturních a jazykových okruhů cítí větší sounáležitost k sobě navzájem, nežli vůči ostatním, což je přesně opak situace, k níž dochází v Americe. Zároveň však nemůžeme národním státům, jejichž jsme součástí, upřít roli, již v našich životech hrají. A i přesto, že jejich role začíná upadat, nelze na ně nahlížet toliko negativně, nakolik jim do jisté míry můžeme být za leccos vděční. Ačkoli tedy cítím pouto, jež mě váže k ostatním lidem evropského původu, neznamená to ještě, že bych šmahem odsoudil svoji vlastní zemi,** Spojené státy americké, jen proto, že v ní žijí lidé přináležící k mnoha rozdílným komunitám. Můžeme samozřejmě volat po změnách, což nás však nezprošťuje závazků setrvávat loajálními občany a dobrými sousedy.

Myslíte si, že si svět v dohledné době připustí, že minulé století, popřípadě minulá dvě století, byla jednoduše omylem a vydá se směrem, jež bude shodnější s naší minulostí?

Svět je obrovský! Hodláme zde hovořit o USA, Francii, Německu, Rusku, Indii, Číně, Íránu, atd., jakožto o jednom společném celku? Dle mého názoru je nemožné věci takto globálně hodnotit. Když se zaměříme výhradně na Ameriku, lze říci, že se zde rozrůstá subkultura, beroucí si na paškál jednotlivé aspekty modernity, stále se však jedná o zanedbatelnou minoritu. Zdá se mi, že většina Američanů je stále přesvědčena, že se můžeme zachránit, když „odstavíme od koryta bastardy z Washingtonu“ a nahradíme je někým jiným. Na základě těchto zkušeností soudím, že zde není příliš mnoho lidí, kteří by se domnívali, že Spojené státy ztrácí půdu pod nohama.

Třetí část rozhovoru s Johnem Morganem, který vedl Brett Stevens, byla převzata ze stránek Amerika.org.